
Akademická noc bavila i odkrývala problémy současného školství

Akademická noc bavila i odkrývala problémy současného vysokého školství

Diskuse, přednášky, koncerty, divadlo i filmové projekce. To všechno zahrnovala Akademická noc, která proběhla ve čtvrtek 25. dubna v prostorách Filozofické fakulty UK a FAMU. Akce volně navázala na loňské protesty proti reformě vysokého školství a svou formou pak především na Noc univerzit, která se uskutečnila v rámci Týdne neklidu. Hvězdný program ovšem narušilo zrušení hned několika akcí z důvodu onemocnění účinkujících.

„Akademická noc se koná v rámci předmajálesového dění. První studentský majáles se bude konat 1. května a nemá jít jen o zábavu, ale chceme v rámci něj kriticky hovořit o různých tématech. Právě proto jsme se rozhodli podpořit Akademickou noc a zahrnout ji do našeho programu, neboť se zde otevírají diskuse nad různými problémy,“ řekla v úvodu setkání spoluorganizátorka majálesu Karolína Chloubová.

Program odstartovala téměř dvouhodinová diskuse, která se zaměřila na reformu terciárního vzdělávání a její možné důsledky. Protože děkan hostitelské Filozofické fakulty UK doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D., se z pracovních důvodů omluvil, zahájil diskusi prorektor pro rozvoj UK prof. PhDr. Stanislav Štech, CSc., který byl zároveň i jedním z panelistů. „Kontinuitu s loňskou Nocí univerzit vidím v tom, že je třeba se stále tázat. To trvalé tázání, které možná vychází spíš od studentů než z unavené a letargické obce akademické, je stále nezbytné. Některé otázky je potřeba prozkoumávat i opakovaně,“ prohlásil prorektor Štech, který současně poděkoval organizátorům, že takovouto akci připravili. Kromě zástupce Univerzity Karlovy přijali účast na panelové diskusi také náměstek ministra školství pro výzkum a vysoké školství Mgr. et Mgr. Tomáš Hruša a předseda Studentské komory Rady vysokých škol Mgr. Miroslav Jašurek. Role moderátora se ujal Lukáš Matoška z Ústavu filosofie a religionistiky. V první části programu se panelisté vyjadřovali k tématům předkládaným moderátorem, přibližně třicet závěrečných minut bylo věnováno otázkám z publika.

Úvodním velkým tématem diskuse byl posun v oblasti změn vysokoškolské legislativy v posledních letech. Tady se panelisté shodli, že je velkým pozitivem, že křeslo ministra školství obsadil bývalý rektor, který ví, jak vysoké školství v praxi funguje.

Náměstek ministra školství se před publikem snažil obhájit nutnost diverzifikace škol na školy profesní, akademické a výzkumné. „Není možné, aby ve všech regionech měly školy stejné požadavky, jako má například Univerzita Karlova. Jde totiž o financování, které zatím běží podle jednoho modelu, přitom profesní školy nemohou dosahovat požadavků na RIV.“ Podle něj toto rozdělení bude přínosné i pro samotné školy, neboť bude respektovat jejich rozhodnutí, jakou institucí chtějí být.

„Systém potřebuje stratifikaci, protože došlo k demokratizaci vzdělání a tím pádem k nárůstu počtu studentů. Není ale možné udržet stejnou kvalitu vzdělání, jako kdyby studovalo na univerzitách sedm či osm procent populace,“ souhlasil prorektor Štech, který ovšem prohlásil, že jsme zatím nezvládli vyřešit problém terciéru a odlišit univerzitní a neuniverzitní vysoké školy. „Nejsem si jistý, zda to půjde udělat ještě teď, to se mělo řešit v první polovině minulé dekády.“ Podle Miroslava Jašurka však hrozí, že rozhodnutí, kolik půjde na profesní či akademický program, bude rozhodnutím hlavně politickým.

Poměrně velké rozpory mezi diskutujícími vyvolalo téma posílení kompetencí správních rad, které získají tzv. měkké veto, jež budou moci použít pro oblasti dlouhodobého záměru a rozpočtu. Toto veto sice bude moci akademický senát vysoké školy přehlasovat, bude k tomu však již potřebovat tři pětiny hlasů. „Kde funguje dobře akademická obec, tam není potřeba se tohoto systému obávat. Kde ovšem nefunguje, může správní rada tlačit na rektora, aby podpořil její zájmy,“ upozornil Miroslav Jašurek.

Protože se vyhrazený čas pomalu chýlil ke konci, nedošlo už na plánované téma akreditací. Prostor však dostali ještě posluchači, které zajímala například legitimizace správní rady, vývoj v oblasti financování vědy či podmínky stratifikace některých škol.

Program zredukovaly nemoci

Bohužel z původně plánovaných tří přednášek Akademické noci zůstala na programu jen jedna, Michael Hauser i Tereza Stöckelová se kvůli nemoci omluvili. Stejně jako loni ovšem čekala zaplněná posluchárna na profesora Jana Sokola, který se věnoval úkolům a odpovědnosti univerzit.

Podle profesora Sokola dělá univerzitu univerzitou její skutečná nezávislost, která je jí dána zákonem, stejně jako ústava zaručuje nezávislost soudcům. Univerzita by ovšem měla odolat tlakům zevnitř i zvenčí, tedy tlaku státu, aby např. podporovala zaměstnanost, či tlaku veřejnosti dožadující se odůvodnění probíhajících výzkumů a zejména tlaku peněz.

Právě nedávné obrovské zvyšování školného na britských univerzitách je pro Sokola dokladem závislosti univerzit na penězích. Podle něj by nezávislé instituce měly prokázat více sebeovládání. „Nezávislost spočívá v tom, že by se člověk měl regulovat sám a neměl by dát najevo, že na peníze skočí všemi deseti,“ uvedl.

Pohodlnost, lenost a zbabělost, to jsou podle Sokola nejhorší projevy tlaku zevnitř. „Každý člověk by chtěl, aby věci šly hladce, aby mu nikdo nic nevyčítal, aby vším hladce proplul a nepřetřhl se. To je přirozená lidská vlastnost,“ podotkl Sokol.

V diskusi pak pojem zbabělosti, nemoci nové společnosti, dále rozvedl: „Zbabělost je, když vše udělám lege artis a nic k tomu nepřidám. Nemusím se bát, protože mi nikdo nemůže nic říct. Po mně nic nechtějte, já jsem rozhodl podle předpisů. Držet se pěkně při zdi, známých autorit, vše si pečlivě dokumentovat, a pokud možno nic k tomu nepřidat.“ Sokolovo varování před intelektuální zbabělostí a podléháním main streamu rozpoutalo v posluchárně živou debatu.

Noční program Akademické noci byl pak už vyhrazen hudbě, divadelním vystoupením, vzpomínání na majálesy před rokem 1989 a filmovému promítání, které probíhalo v prostorách FAMU.